

Szerkesztési iroda:
Brassai utca 60. sz. alatt,
hová a lap szellemi részét
illető közlemények
küldendők.

Kiadó-hivatal:

Pollák Mór könyvnyom-
dája, hová a hirdetések és
előfizetési pénzek bórmen-
tesen intézendők.

NEMERE

Politikai, társadalmi, szépirodalmi és közgazdasági lap,
a háromszéki „Háziipar-egylet”
és a s.-sztyeggyörgyi „önkéntes tüzoltó-egylet” hivatalos közlönye.

Megjelenik ezen lap heten-
kiüt kétszer:
szerdán és szombaton
Előfizetési feltételek:
helyben házhozordva vagy
vidékre postán küldve:
Félsz év . . . 6 ft. — kr.
Évi év . . . 3 ft. — kr.
Negyed év . . . 1 ft. 50 kr.

Hirdetmények díja:
3 hasábos petiszerért, vagy
annak helyéért 6 kr.
Bélyegdíj külön 30 kr.
Nyitlert sora 15 kr.

Előfizetési felhívás

„NEMERE”

imü politikai, társadalmi és közgazdasági lap
VII. évfolyam II. negyedére.

Előfizetési feltételek:

március — december	4 ft. 50 kr.
március — sept.	3 „ — „
március — június	1 „ 50 „
Külföldre egész évre	8 „ — „

Az előfizetési pénzek a „Nemere” kiadó-
hivatalának Pollák Mór könyvnyomdája
Sepsi-Szentgyörgyön küldendők

Előfizetőink szívesen kérjük előfizetéseik
megújítását, miután felesleges példányokat nem nyom-
tathatunk.

A „Nemere” kiadóhivatala.

A keleti kérdés.

A béke-remények halványodása. Ignatieff tábor-
nok tehát csakugyan elutazott Londonból, a nélkül,
hogy a hírhedt „béke jegyzőkönyv” Anglia és Orosz-
ország által aláíratott volna. Azonban valamint a vér-
mennyűtelt családszabban éltek, midőn azt hitték,
hogy a jegyzőkönyv aláírása egyértelmű lesz a béke
biztosítására, — ugy más részről azok is csalódnak
a kik talán azt hiszik, hogy Ignatieff elszélelése után
nyomban megszólal az ágyú. Ugy látszik, helyesen
következtettünk, miszerint a muszka a diplomati-
mesterfogásokkal csak időt akar nyerni, vagyis be-
akarja várni a háborúviselésre kedvező tavaszi idő be-
álltát. E szerint nagyvonalú természetesen találjuk, hogy
London és Szt. Péterváron közt a tárgyalás fonaltát meg-
több fogják motollálni, csak hogy aligha megszüle-
tett már az a tákács, aki ebből a fonaltól akévezet-
not szőjön. A legújabb hírek szerint az angol kormány
azon követelésre, hogy Oroszország a jegyzőkönyv alá-
írása előtt rendelje el a lefegyverkezést, újabb nehézsé-
get csalt a fölszínre, Oroszország ugyanis kijelen-
tette, hogy a „lefegyverkezést a török-montenegrói
békealkudás kimenetelétől teszi függővé.” Ez már
aztán érthetően van mondva. Oroszország az, a ki

TÁRCA.

A DALÉKOK

Háromszék hírlapirodalmához.

A multak emlékeit megőrizni a jelen élő nemze-
dek szent kötelessége.

Lapunknak, a „Nemere”-nek voltak ősei. Rövid
ideig éltek ez elődök, az ifjabb nemzedék tán nevé-
ről sem ismeri őket.

Alig két-három évtized zajlott el három hírlap
föltst s már is tán örökre a feledékenység tengerébe
vannak tometve; mert kora halál volt ezen zsege-
rodalmi vállalatokra mérve. Börtön, sőt halálbüntetés
volt azok fejére mérve, kik a szabadságharc ezen sü-
lőtteinek szállást adtak. Alig hiszem, hogy ezen hírlap-
okból teljes számu példányokat lehessen kapni,
pedig ezek, mint történelmi emlékek, igen becses
eréklyéi lennének egy háromszéki székely muzeum-
nak. A véletlen szerencse birtokába jutottott egy pár
ily ereklyének. Sietek megismertetni olvasóinkkal,
hogy mások is példánkat követve, ilyenszerű emléke-
ket megmenthessék és a nemzet közkincsévé te-
hessék.

Három hírlap élt a „Nemere”-tővében a
„Nemere” előtt:

1) A Brassóban megjelenő „Brassói Magyar Uj-
ság”. Szerkesztője Kőpe János, lelkész. Ezen lapnak
több példánya maradt fenn. T. Gáspár Albert urnál
csaknem teljes számu példányai vannak.

2) „Hadi Lap”. Megjelent Csik-Szeredán, szer-
kesztője Biró Sándor, volt rétyi lelkész, jelenleg is
élő földbírtokos. (Több tudakozás után sem kaptam
meg egyetlenegy számát sem.)

3) „Székely Hirmondó”. Megjelent Kézdi-Vásár-
helyen, szerkesztője Fogarasi János.

Montenegrót a makacskodásra biztatta; eddig ugyan
csak ugy kéz alatt, — de most e nyilatkozata szerint
már nyíltan sikra szálh mellette; mintha csak azt mon-
daná: „ne hagyd magad, hiszen itt állok készen s
addig nem akasztom szegre a kardot, míg meg nem
kapod, amit követelsz, vagyis amit én akarok.” Tehát:
ha a porta elég erélyes lesz a montenegrói követel-
éseket megtagadni, amit eddigi magartása utána várni
lehet, akkor Oroszország nem fog lefegyverkezni; ha
pedig nem fegyverkezik le, ezt bizonyosan nem a béke
kedvéért cselekszi.

Az orosz déli hadsergről. A Kissenevből érkező
tudósítások épen nem azt jelezik, mintha Oroszország
békés szándéklatokat táplálna. A déli hadserg főpa-
rancsnoksga — minden tekintet nélkül Ignatieff lon-
doni utjára és a londoni jegyzőkönyvre — oly mér-
ven folytatja a készülődést, mintha már a hadjárat
megkezdése forogna szóban. A Dnieper mellett roppant
mennyiségű élelmiszert halmoznak össze, s ennek vé-
delmére e folyam, valamint a Bug torkolatait megerő-
sítik. A moskvai kazarnai kerületből két hadosztály,
Kamieniec Podolskiból pedig egy hadosztály Bessará-
biába vonul. Orvosok és igralmas nővérek naponkint
nagy számmal érkeznek. Végre: e hó 25-dikén a déli
hadserg hadászati mozdulatot kezd Isemil, Reni és
Kilija felé, állítólag „nagyobbszerű hadgyakorlat” cél-
jából.

* A képviselőház március 22-iki ülésén Széll
Kálmán pénzügyminiszter felhatalmazást kért arra, hogy
az 1873-ban kibocsájtott kincstári utalványok bevált-
hatása céljából, tehát a 153 milliósz fűggő adósság
első felének teljes converválása céljából aranyáradek
kötvényeket bocsáthasson ki oly magasságú, a mely
a mondott fűggő kölcsön törlesztésére szükséges.

* Az 1876. évi XXXIII. t. cikk folytán terüle-
tek néve szabályozott megyékben a választókerü-
letek száma következőleg állapították meg:

A.) megyei választókerületek. 1. Egyesült Besz-
terce-Naszód megyében 2. 2. Egyesült Szolnok-Dobo-
kamegyében 5. 3. Szilágymegyében 9. 4. Kolozsme-
gyében 4. 5. Egyesült Torda-Aranyosmegyében 4. 6.
Egyesült Maros-Tordamegyében 5. 7. Csikmegyében
Csikszere a várossal együtt 4. Egyik választókerület
székelye Csikszere a. Udvarhelymegyében 3. 9.
Kis-Küküllőmegyében 2. 10. Alsó-Fehérmegyében Ab-
rudbánya várossal együtt 4. Egyik választókerület
székelye Abrudbánya. 11. Hunyadmegyében Vajda-
Hunyad és Hátszeg városokkal együtt 6. Egyik vá-
lasztókerületnek székelye Vajda-Hunyad, a másiké
Hátszeg. 12. Nagy-Küküllőmegyében 4. 13. Fogar-
megyében 2. 14. Szabemegyében 4. 15. Háromszék-
megyében Ilyefalva várossal együtt 4. Egyik választó-
kerületnek székelye Ilyefalva. 16. Brassómegyében 2.
17. Jász-Nagy-Kun Szolnokmegyében 6. 18. Heves-

Ez alkalommal ez utóbbról szólok.

E lapnak 1—5 számai fektisnek előttem.*)
Ezekből látjuk, hogy a lap megjelent hetenként két-
szer: vasárnap és csütörtökön, kis negyedrényi (él-
ven, 4 oldalon, 8 hasábon; félsz ára 2 ft. ezüsten).
Az 1. szám megjelent 1849 június 7-én, az 5 ik
szám június 21-én. Mindenik szám homlokzatára egy-
egy 4—8 soros versszak van nyomtatva. Az 1. szám
homlokzatán ez áll:

„A hazáért, a hazáért
El magyar hű honf-szív.
Tette késsen, harcra készen,
Győzelmet érte vív.”

Az 5 ik szám homlokzatán ez áll:

„A magyarok istenére
ekszülnék,
Ektüztünk: hogy rabok többé
nem leszünk!”

Petőfy.

Nevezetes ezen lap életére nézve az, hogy en-
nek keresztapja az ágyucsaták királyi, az öreg Bem
apó volt, a mennyiben azon nyomdát, mellyel e lap
nyomtatott, az „öreg” ajándékozta Kézdi-Vásárhely vá-
rosának hősies magvaslelekt.

Távol legyen tőlünk, hogy azon politikai állás-
pontra helyezkedjünk, melyen e lap az események
rohamos változásai és kényeszsége alatt állott. Hála
a gondviselőnek, hogy hagyományos dynastikus érzel-
meinket nyíltan hirdethetjük, miután az alkotmányos
szabadság legfőbb örében fejedelmünkét tiszteljük,

*) Ezen öt számot Lányi Sándor urtól szereztem meg
ideiglenesen. Lányi ur ugy a classica literatúrában, mint a mo-
dern nyelvekben nagy jártassággal bír, csendes magányban a
tudományoknál élő egység; töle kölcsönöztem át közlés végett,
Bem tábornoknak a moldvaiakhoz intézett proclamációját is
több a szabadságharcból fennmaradt becses emlékeket; Lányi ur
bizonyára szívesen ad fogja ajándékozni eseket a majdan fel-
lító „Székely muzeumnak.” R. L.

megyében 5. 19. Pest Pilis Solt Kis-Kunmegyében 11.
20. Hajdumegyében 3. 21. Szabolcsmegyében 5. 22.
Szepesmegyében 6. 23. Torontálmegyében 10. 24. Arad-
megyében 7. 25. Szatmármegyében 8.

B.) városi választókerületek. Az A) pont alatt
megnevezett megyék területén fekvő törvényhatósági
joggal bíró városok érintetlenül hagyatván, 1. Nagy-
Szebenben 2. 2. Brassóban 2. 3. Szamos-Ujvárbán 1.
4. Székvárosban 1. 5. Kolozs városában 1. 6. Székely-
Udvarhely városban 1. 7. Oláhfalva városban 1. 8.
Erzsébetvárosban 1. 9. Gyulafehérvár városban 1. 10.
Vizakna városban 1. 11. Bereck városban 1. 12. K-
vásárhely városban 1. 13. Sepsi-Szentgyörgy városban
1. 14. Jászberény városban 1. 15. Eger városban 1.
16. Gyöngyös városban 1. 17. Cegléd városban 1. 18.
Nagy-Kőrös városban 1. 19. Félégyháza városban 1.
20. Halas városban 1. 21. Hajdu-Böszörmény városban
1. 23. Nagy-Beeskerek városban 1. 24. Nagy-Kikinda
városban 1.

Székely gyáripar.

Örömmel mondhatjuk el a költővel, hogy

„Nem fájult el még a székelyvér,
Minden csöppje drága gyönyört ér!”

Nem! mert a székely nemcsak a harcok viharai-
ban tudott lelkesedni, de a békés polgári élet egyhangú
foglatosságai között is jelét adja életképességének,
jelét annak, hogy saját érdekeit fel fogja, hogy a
székely érdek fejlesztésén nemcsak hevílni, — de
munkálkodni is tud.

Életrelvőiségének ily szép jeleit adta Háromszék
lakossága e hó 24-én tartott házi-ipar-gyűlésén, mi-
dön határozottan kimondotta, hogy Szentgyörgyön a
szövészet és fonászat fejlesztése végett fonódat fog
felállítani s e célból 6 hó lefolyása alatt 75,000 frtot
50 forintos-részvényekben fog aláírni.

Ti, — kik a székelység életrelvőiségét kétségbe
vonjátok, jelen kellett volna e gyűlésen lennetek a
látva a nemes felhevülést, hallva a hazafias nyilatko-
zatokat, szégyenpírral arcaitokon ismertétek volna el,
hogy e nemzet nemcsak élni akar, de élni is tud s
hogy életképességének jeleit adja, hangszorgalommal
dolgozik érdekeit fejlesztésén, valóításán.

Az a Háromszék, mely alig évek alatt saját ere-
jén, saját filléreire egy nagyszerű gymnasiumot, két
takarékpénztárt létesített, mely kulturális érdekeit pá-
ratlanul fejlesztette, most a mezőgazdaság, az ipar
fejlesztését tűzte ki célul, s hogy Háromszék gazda-
sági, ipari érdekeinek minél gyorsabb fejlődése eszközöl-

épen azért, mert alkotmányos szabadság pajzsa és
szabad sajtó alatt állunk; mint a multnak történelmi
emlékeit, közölhetjük szabadságharcunk azon emlékeit
is, melyek a „függetlenség nyilatkozat” korszakából
maradtak ránk, és mint irodalmi, történelmi emléke-
ket ismertetem s akarom megmenteni a jövő számára.

Az 1. sz. vezércikkében a lap célja, programja
van leírva. Ezen cikket szösz szerint ideiktatom:

„Feladatunk ezennel a nyilvánosságnak átadó
lapjainkban mind azon közleményeknek tért nyitni,
mellyek hasznost gyönyörködtetővel, igazat jóval pá-
rosítva a szellemi haladás szép országát eljőni se-
gítsek.

Korunk, a küzdelem, a szabadság nemes harcá-
nak kora, s míg ebben székely földünk gyöves fiait
elszánt lelkesedéssel igaz ügyünkért csatára kelnek, e
szent ügy mellett nekünk is gyenge ugyan, de részre-
hajlatlan igazságszeretet edzte tollal vivnunk kell.

Tehát tollharc! Igen, még pedig élet-halálra,
minden árnyán, gonoszság, képmutatás és önkény ör-
dögi szörnyei ellen, kik az inség és közönyomatás
napjait szeretének újból visszaváraszolni, hogy csak ők
maguk aranjujei kéjgelésbe uralkodhassanak, légyen
bár körülük a sár, rivás és fogaknak csikorgatása.

Tollharc az értelmiség ellenségei ellen, hogy a
vakító hályog, mit ők a nép szemére erőszakolni sze-
retnének, soha uralkodó járványbajja ne fájthasson.

Tollharc a kiserítő csabítók ellen, kik sátánra-
vaszsággal az egyenlenség, pártoskodás és árulás
konkolyját akarnak az egyetértés, összetartás és hon-
fői hűség, szabadság, egyenlőség és testvériség vetete
tisztabuzája közé hinteni.

Es e harcunk megharcoltatásában, ha rokonkeblű
bajnoktársak segitendének, és Isten velünk, a győze-
lem bizonyos, mert az nem magunk, hanem az igaz-
ság, a jó ügy és honférék győzedelme.

Igen, mert ez érdek szent előttünk, ebbe kíván-
juk, akarjuk és igyekeznünk minden szétaszórt érdek-